

# Hållbarhetsrelaterade indikatorer

# 2014



**Bilaga till Lantmännens  
Årsredovisning med  
Hållbarhetsredovisning**

Version 2015-02-23

  
Lantmännen



Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och norra Europas ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Vi ägs av 29 000 svenska lantbrukare, är 8 000 anställda, har verksamheter i ett 20-tal länder och omsätter 33 miljarder kronor. Med basen i spannmål förädlar vi åkermarkens resurser för ett livskraftigt lantbruk. Några av våra mest kända varumärken inom livsmedel är AXA, Kungsörnen, GoGreen, Korvbrödsbagaren, Schulstad och Gooh. Vårt företag är grundat på kunskap och värderingar som har funnits i generationer hos våra ägare. Genom att vi har forskning, utveckling och verksamhet i hela värdekedjan så kan vi tillsammans ta ansvar från jord till bord.

.....

## Innehåll

- 1 Introduktion
- 3 Ekonomi
- 5 Miljö
- 10 Arbetsförhållanden och arbetsvillkor
- 12 Mänskliga rättigheter
- 13 Samhälle
- 15 Produktansvar



# Introduktion

Denna bilaga är ett komplement till Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning och innehåller de nyckeltal och andra resultatindikatorer som beskriver Lantmännens ansvarstagande och prestanda ur ett hållbarhetsperspektiv. Mer om hur vi arbetar med respektive fråga och hur styrningen ser ut för dessa finns också att läsa på [lantmannen.se/ansvar](http://lantmannen.se/ansvar).

Bilagan är strukturerad utifrån Global Reporting Initiatives (GRIs) riktlinjer (G4), men innehåller också en del Lantmännensspecifika indikatorer och nyckeltal.

## Väsentlighetsanalys – urval av aspekter och indikatorer

Lantmännen har under hösten 2014 i en intern process med specialister och nyckelpersoner från olika delar av verksamheten genomfört en så kallad väsentlighetsanalys, i syfte att prioritera vilka frågor och områden som är viktigast att redovisa. Nedan visas en översikt av resultatet, mer om analysen finns i Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning, sid 22-23.

Med utgångspunkt i analysen har vi valt att redovisa indikatorer för följande GRI-aspekter:

### Ekonomi

Ekonomisk prestanda  
Sourcing och upphandlingsrutiner

### Miljö

Material och råvaror  
Energi  
Vatten  
Utsläpp av växthusgaser  
Lagefterlevnad  
Transporter

### Arbetsförhållanden och arbetsvillkor

Hälsa och säkerhet  
Utbildning och kompetensutveckling  
Mångfald och jämställdhet

### Mänskliga rättigheter

Antidiskriminering  
Riskbedömning

### Samhälle

Antikorruption

### Produktansvar

Kunders hälsa och säkerhet  
Märkning av produkter  
Lagefterlevnad

## Väsentlighetsanalys





### **Global Reporting Initiative (GRI)**

Lantmännen redovisar sedan flera år enligt GRI:s riktlinjer, inklusive de branschspecifika riktlinjer som finns framtagna för livsmedelssektorn (GRI Food Processing sector supplement). För 2014 års redovisning har vi för första gången tillämpat GRI:s nya riktlinjer G4, nivå Core.

Mer om GRI [www.globalreporting.org](http://www.globalreporting.org)

### **Global Compact**

Lantmännen undertecknade 2009 Global Compact, FN:s initiativ för ansvarsfullt företagande, och har därmed förbundit sig att implementera tio principer för ansvarsfullt företagande i verksamheten. Global Compact ställer krav på årlig redovisning av framsteg och prestanda, i form av en Communication on Progress (COP). Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning tillsammans med information på vår hemsida är utformad för att möta dessa krav. Mer om Global Compact och COP [www.unglobalcompact.org/](http://www.unglobalcompact.org/)

### **Indikatorerna i denna bilaga**

I denna bilaga beskrivs respektive resultatindikatorers namn, definition, och utfall/resultat med eventuell kommentar om särskilda antaganden, kända brister i beräkningarna eller förklaringar. I de fall en indikator ej redovisats fullständigt enligt GRI, och utelämnad/saknad information bedöms som relevant och väsentlig för Lantmännen, anges och förklaras detta.

Indikatorerna är indelade i följande områden: Ekonomi (EC), Miljö (EN), Arbetsförhållanden och arbetsvillkor (LA), Mänskliga rättigheter (HR), Samhälle (SO) och Produktansvar (PR). Indikatorer specifika för livsmedelssektorn anges med FP (food processing).

Besök gärna vår hemsida: [lantmannen.se/ansvar](http://lantmannen.se/ansvar) för mer information om hur vi arbetar med vårt ansvar eller för att ladda hem hela Årsredovisningen med Hållbarhetsredovisning. Där hittar du också ett fullständigt GRI-index.

### **Kontaktuppgifter för frågor om Hållbarhetsredovisningen**

Claes Johansson  
Chef Hållbar utveckling  
Telefon: +46 (0)10 556 00 00  
[claes.johansson@lantmannen.com](mailto:claes.johansson@lantmannen.com)

# Ekonomi

## Ekonomisk prestanda

### Skapat och fördelat ekonomiskt värde (G4-EC1)

Definition enligt GRI: G4-EC1

#### Redovisning:

#### Ekonomiskt värde som skapats av Lantmännen för olika intressenter

MSEK	2014	2013	2012	2011
Sålda produkter och tjänster	32 666	33 802	36 526	37 896
Anställda (personalkostnader)	4 741	4 938	5 322	5 419
Ägare (utdelning)	178 <sup>1</sup>	171	168	230
Ägare (återbäring och efterlikvid) <sup>1</sup>	135	129 <sup>2</sup>	120	110
Leverantörer (inköpta varor och tjänster)	26 645	27 392	30 265	30 770
Staten (betalda skatter)	177	104	117	106

<sup>1</sup> Enligt styrelsens förslag 2014.

<sup>2</sup> Verkligt utfall, jämfört med redovisat beräknat värde 127 MSEK i föregående redovisning.

Mer information om skapat ekonomiskt värde beskrivs i den finansiella delen av Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning 2014, sid 66 och framåt.

### Finansiell påverkan samt andra risker och möjligheter för organisationen kopplat till klimatförändringar (G4-EC2)

Definition enligt GRI: G4-EC2

**Redovisning:** I Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning 2014 beskrivs klimatrelaterade risker och möjligheter i följande avsnitt: "Omvärldstrender" sid 18-19, "Viktiga frågor för ansvarsfulla affärer" med efterföljande avsnitt Affärsutveckling, Dialog samt Säkerställa ansvar sid 22-27, "Strategiska risker" sid 29.

## Sourcing

### Andel inköpt volym från leverantörer som uppfyller organisationens inköpspolicy (G4-FP1)

Definition enligt GRI: G4-FP1

Lantmännen definierar "uppfyller" som att leverantören har leverantörsuppförandekoden (SCoC – Supplier

Code of Conduct) i sitt avtal och har en godkänd självutvärdering och/eller revision.

#### Mål:

1. Alla leverantörer har SCoC i sitt avtal.
2. Alla leverantörer (över 1 MSEK i årlig inköpsvolym) följs upp med självutvärdering och/eller revision.

#### Utfall:

	2014	2013
Andel inköpsvolym som uppfyller SCoC	76 %	93 %

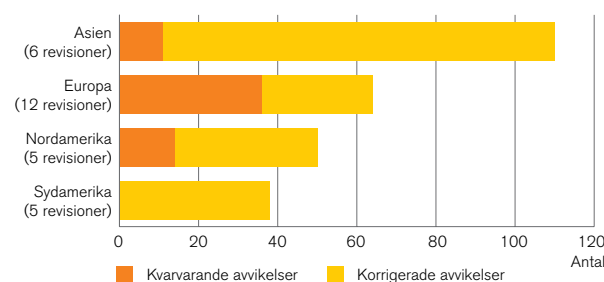
Att andelen godkända leverantörer minskat 2014 beror på ökat antal nya leverantörer samt det nya kravet på aktivt godkännande av inköparen. Arbetet med våra leverantörer beskrivs ytterligare på sidan 27 i Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning 2014 och på [lantmannen.se/ansvar](http://lantmannen.se/ansvar)

### Genomförda revisioner utifrån leverantörsuppförandekoden och avvikelser

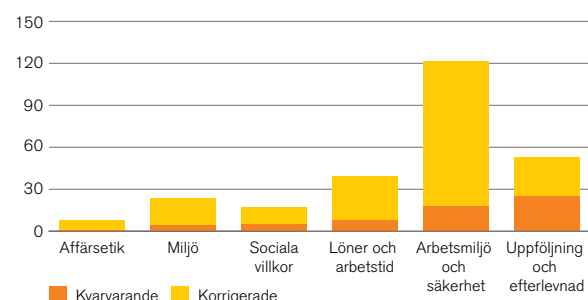
**Definition:** Antal genomförda revisioner enligt rutinen för leverantörsrevisioner. Antal identifierade avvikelser per geografisk region och per område i leverantörsuppförandekoden. Redovisade avvikelser är accepterade av den reviderade leverantören. Avvikelser ska korrigeras av leverantören inom en överenskommen tidplan.

#### Resultat:

##### Antal revisioner och identifierade avvikelser, per region



##### Antal avvikelser från genomförda revisioner



**Kommentar:** Lantmännen har sedan 2010 genomfört 28 (24+4) leverantörsrevisioner i Europa, Asien, Nord- och Sydamerika. Under 2014 har fyra revisioner (2 i Sverige, 1 i Österrike 1 i Italien) genomförts av Lantmännen Cerealia. Revisionerna har varit så kallade system audits med fokus på spårbarhet/ursprung och hur leverantörerna säkerställer att våra krav efterlevs vidare i leverantörskedjan. Detta då det bland annat rör sig om handelshus som levererar flera olika livsmedelsprodukter till oss från många olika underleverantörer.

Lantmännens mål är att alla avvikelser som vi finner vid revisioner skall korrigeras och stängas av leverantören inom ett år. Diagrammen ovan visar totalt antal avvikelser från de revisioner vi genomfört och hur många av dessa som var korrigerade och stängda, respektive öppna vid årsskiftet. Flest avvikelser har vi funnit hos leverantörer i Asien och inom området Arbetsmiljö- och säkerhet.

### Andel inköpt volym som uppfyller internationellt erkänd standard för ansvarsfull produktion (G4-FP2)

**Definition enligt GRI:** G4-FP2

Lantmännen redovisar indikatorn för två av våra råvaror, soja och palmolja. För dessa använder vi RTRS respektive RSPO som standarder för ansvarsfull produktion

### Soja: Andel RTRS\*-certifikat för soja som ingrediens i foder

**Definition:** Inköp certifikat för RTRS soja, ton)/Totalt inköp soja, ton) • 100 = % RTRS-soja.

\* RTRS = Round Table on Responsible Soy.

**Mål:** 100 % 2015

**Utfall:**

	2014	2013	2012
Inköpt RTRS-certifikat volym soja (ingrediens i foder, ton)	66 000	58 000	45 000
Andel RTRS-certifikat, %	60 %	50 %	37 %

**Kommentar:** Lantmännen fortsätter att driva på utvecklingen för en mer hållbar sojaproduktion. Lantmännen var ett av de första företagen i världen att köpa RTRS – certifikat för soja när de för första gången kom ut på marknaden år 2011. Under 2014 samlades represen-

tanter för hela svenska livsmedelskedjan i ett gemensamt utrop för ansvarsfullt odlad soja enligt RTRS.

Lantmännen har undertecknat den svenska överenskommelsen som innebär att 100 procent av den soja som används i livsmedel ska täckas med RTRS-certifikat senast 2015. För mer information om Round Table on Responsible Soy, [www.responsiblesoy.org](http://www.responsiblesoy.org)

Vårt arbete med soja beskrivs ytterligare på [lantmannen.se/soja](http://lantmannen.se/soja)

### Palmolja: Andel RSPO\*-certifierad palmolja som ingrediens i livsmedel

**Definition:** Inköp RSPO-certifierad palmolja, ton/ Totalt inköpt palmolja, ton) • 100 = % RSPO-certifierad palmolja.

\* RTRS = Round Table on Sustainable Palm Oil.

**Utfall:**

	2014	2013	2012	2011	2010
Inköpta volymer palmolja som ingrediens i livsmedel, ton	6 700	7 900	7 000	6 900	5 500
Andel RSPO certifierad (Book & Claim), %	100 %	100 %	100 %	100 %	17 %
Inköpta volymer av oljepalms biprodukter (palmkärneexpeller) som ingrediens i foder, ton	9 650	18 200	16 900	22 600	8 800

**Kommentar:** Vår palmoljastrategi är att säkerställa en ansvarsfullt producerad palmolja. Det gör vi genom att endast köpa RSPO-certifierad palmolja. Vi arbetar också för att skynda på omställningen tillsammans med branschkollegor och intresseorganisationer.

Målet är att köpa spårbar och certifierad palmolja för 100 % av volymerna i våra livsmedelsprodukter 2015, enligt RSPO Segregerad. Målet omfattar ej andra biprodukter från oljepalm som ingår som ingrediens i foder.

För de biprodukter från oljepalmen som används i bland annat foderproduktion, är marknaden för certifierad råvara ännu inte lika utvecklad. Lantmännen för dialog med andra branschaktörer för att driva på utvecklingen.

För mer information om Round Table on Sustainable PalmOil, [www.rspo.org](http://www.rspo.org) och om handel med certifikat [www.greenpalm.org](http://www.greenpalm.org)

# Miljö

## Material och råvaror

### Materialanvändning (G4-EN1fp)

Definition enligt GRI: G4-EN1

Lantmännen redovisar användningen av våra viktigaste råvaror: Spannmål, soja och palmolja. Redovisade volymer och andelar baseras på antal ton.

#### Utfall:

	2014	2013	2012	2011
Total volym invägt spannmål, tusental ton	2500	1800	1950	1770
varav andel Premium <sup>1</sup> spannmål, %	7,7	9,1	8,2	2,0
varav andel ekologisk spannmål, %	2,8	3,1	3,0	2,9
varav andel standard kvalitet	89,5	87,8	88,9	
Andel foderråvara med ursprung <sup>2</sup>				
Sverige, %	58	58	56	58
övriga EU, %	24,7	26,7	26,5	
utanför EU, %	17,3	15,4	17,5	
Andel RTRS certifikat soja som ingrediens i foder, %	60	50	37,1	22,6
Volym importerad GMO soja <sup>3</sup> för försäljning direkt till kund	0	0	0	0
Andel RSPO certifikat palmolja som ingrediens i livsmedel, %	100	100	100	100

**Kommentar:** På grund av den rekordhög skörden 2014 minskade andelen Premium<sup>1</sup> spannmål och andelen ekologisk spannmål något jämfört med föregående år. I absoluta tal ökade dock volymerna under 2014. Detta är en utveckling som förutspås hålla i sig under 2015, då marknadens intresse för olika mervärden kopplade till spannmålsråvaran ökar successivt. Den kraftiga ökningen av konsumenternas intresse för ekologiska produkter i detaljhandeln 2014, har ännu inte fullt ut slagit igenom i odlarledet i form av ökad efterfrågan. Utifrån dagens marknadssituation, större köpintresse och signaler om högre priser till odlarna, finns det en potential att öka den ekologiska odlingen. Indikatoren omfattar invägt spannmål till division Lantbruk.

Mer information om våra spannmålskoncept finns på [lantmannenlantbruk.se](http://lantmannenlantbruk.se)

<sup>1</sup> Spannmål som uppfyller kundspecifika krav.

<sup>2</sup> För några råvaror är ursprunget både svenskt och från EU. I dessa fall har en uppskattning gjorts av vilket ursprung som är det dominerande. Kvantitativt små råvaror och fodertillsatser med varierande ursprung har inte tagits med.

<sup>3</sup> GMO-soja slutade säljas till lantbrukare år 2011. Vi säkerställer att sojan är GMO-fri genom att teckna avtal på GMO-fri soja och analysera mottagen vara.

## Energi

### Energianvändning inom organisationen (fördelat på förnybara och icke förnybara energislag) (G4-EN3)

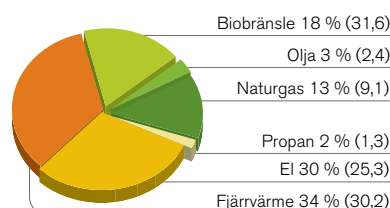
Definition enligt GRI: G4-EN3

Indikatoren omfattar Lantmännens alla producerande anläggningar. Fastighetsverksamheten och maskinverkstäder omfattas ej. Insamling av miljö- och energidata görs årligen. Referensdokument för beräkning är GHG-protokollet.

#### Utfall:

	2014		2013		2009	
	TJ	GWh	TJ	GWh	TJ	GWh
Icke förnybara bränslen	922	256	928	258	1366	379
Olja	139	39	175	49	498	138
Naturgas	696	193	659	183	745	207
Gasol	87	24	94	26	111	31
Stadsgas	0	0	0	0	11	3
Förnybara bränslen	942	262	2 276	632	2 201	611
Indirekt energianv.	3 379	939	4 003	1 112	4 079	1 133
Fjärrvärme	1 801	500	2 179	605	1 937	538
El	1 578	438	1 824	507	2 142	595
Såld el och värme	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
<b>Total nettoenergi-användning</b>	<b>5 244</b>	<b>1 457</b>	<b>7 206</b>	<b>2 002</b>	<b>7 646</b>	<b>2 124</b>

#### Energianvändning 2014, fördelat på energislag



**Kommentar:** Användningen av fossila bränslen, el och fjärrvärme har minskat, som ett resultat av energieffektivisering och försäljning av verksamheter. Att andelen Biobränsle minskat beror på att Agroenergi som tidigare stått för en stor volym sedan 2014 inte längre är ett koncernbolag och därför inte ingår i redovisningen.

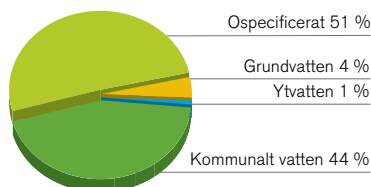
## Vatten

### Vattenanvändning, fördelat på typ av vattentäkt (G4-EN8)

Definition enligt GRI: G4-EN8

Utfall:

	2014 m <sup>3</sup> /år
Kommunal vattenförsörjning	634 957
Grundvatten från egen källa	64 675
Ytvatten från egen källa	13 605
Ospecificerat	740 963
Total vattenanvändning	1 454 200



**Kommentar:** Insamling av data är ännu ej heltäckande för denna indikator. Den stora delen "Ospecificerat" beror på att vissa data saknas, bedömningen är dock att merparten av denna del härrör från kommunal vattenförsörjning.

### Väsentlig påverkan på vattenkällor (G4-EN9)

Definition enligt GRI: G4-EN9

**Utfall och kommentar:** Lantmännen har genomfört en riskscreening avseende påverkan på vattentillgång för samtliga anläggningar, med hjälp av WBSCDs Water Tool.

Fyra anläggningar är belägna i högriskområden gällande vattenåtgång. En utsädesanläggning och en verkstad i Sverige, samt två bagerier i Storbritannien.

## Utsläpp till luft

### Direkta utsläpp av växthusgaser, scope 1 (G4-EN15) och Indirekta utsläpp av växthusgaser, scope 2 (G4-EN16)

Definition enligt GRI: G4-EN15 och G4-EN16

Lantmännen redovisar direkta utsläpp av koldioxid från uppvärmning och egna fordon, och indirekta utsläpp från el-användning och köpta transporter.

Utfall: Se under G4-EN18 nedan.

### Utsläppsintensitet: Koldioxidutsläpp i relation till förädlingsvärde och omsättning (G4-EN18)

Definition enligt GRI: G4-EN18

Lantmännen redovisar detta som

- koldioxidutsläpp totalt, ton per MSEK förädlingsvärde<sup>1</sup>
- koldioxidutsläpp totalt, ton per MSEK omsättning

**Mål:** Koldioxidutsläppen ska minska med 40 % i relation till omsättning och förädlingsvärde 2009-2020.

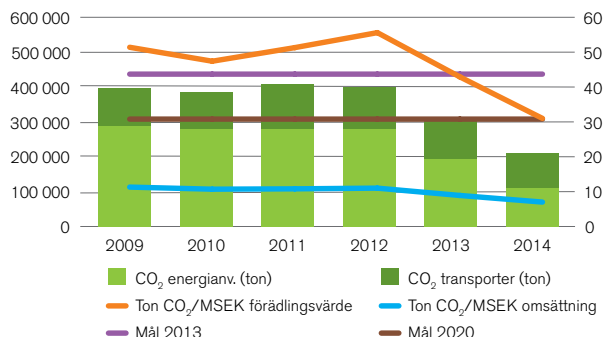
Utfall:

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
CO <sub>2</sub> energianvändning (tusen ton)	113	194	280	279	279	289
CO <sub>2</sub> transporter (tusen ton)	103	106	120	130	106	106
ton CO <sub>2</sub> /MSEK förädlingsvärde	30,1	42,9	55,6	51,3	47,4	51,4
Mål 2020	30,8	30,8	30,8	30,8	30,8	30,8
ton CO <sub>2</sub> /MSEK omsättning	6,6	8,9	11,0	10,8	10,7	11,3
Mål 2020	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8

<sup>1</sup> Förädlingsvärde = Rörelseresultat före avskrivningar plus nedskrivningar (EBITDA) plus personalkostnader



### Koldioxidutsläpp – utfall och målnivåer



**Kommentar:** Sammantaget har utsläppen av koldioxid minskat med drygt 40 % både i absoluta och relativa tal sedan 2009. Flera års fokuserat arbete mot ökad energieffektivitet och utfasning av fossila bränslen har bidragit till resultatet, bland annat har användningen av eldningsolja minskat med över 70 %.

En betydande del av koldioxidminskningen de senaste åren har dock extraordinära orsaker. Antalet koncernbolag och produktionsanläggningar har minskat genom försäljningar eller fusioner vilket minskat den totala energianvändningen och därmed även rapporterade utsläpp. 2014 togs beslut om inköp av ursprungsmärkt förnybar el till hela den skandinaviska verksamheten. Detta ger stor effekt på Lantmännens koldioxidavtryck, en minskning motsvarande 50 000 ton eller 19 %.

Även om klimatmålet för 2020 nåtts finns fortsatt ambition och potential att ytterligare minska klimatpåverkan genom effektivisering och minskad användning av fossila bränslen.

## Produkter och tjänster

Här följer några Lantmännensspecifika nyckeltal rörande våra produkter, med koppling till miljöpåverkan i odlingsledet:

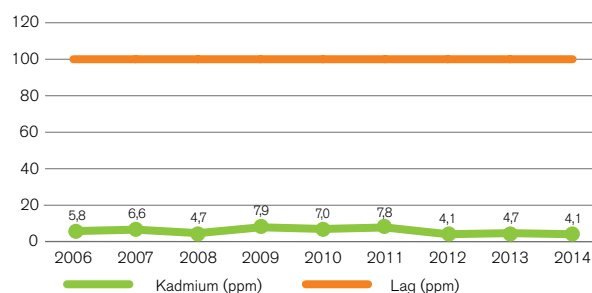
### Kadmium i fosforgödsel

**Definition:** X ppm Cd i fosfor = g/ton fosfor (i gödsel) =  $\sum (\text{ton inköpt fosfor} \cdot \text{kadmiumhalt, g/ton}) / \text{Totalt ton fosfor (i gödsel)}$ .

**Utfall:** 4,1 gram kadmium per ton fosfor i gödsel år 2014.

### Kadmium

Gram per ton fosfor



**Kommentar:** Kadmiumhalterna i mineralgödsel fortsätter ligga lågt, långt under den lagstiftade gränsvån på 100 mg Cd/kg fosfor. Det är viktigt för att säkerställa en så låg tillförsel av kadmium till den svenska åkermarken som möjligt.



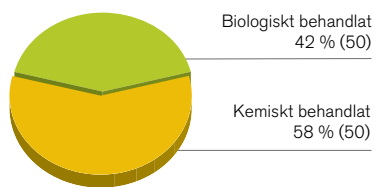
## Andel biologiskt behandlat utsäde

**Definition:** (biologiskt behandlat + obehandlat spannmålsutsäde, ton/Totalt producerat spannmålsutsäde, ton) • 100 = % biologiskt behandlat.

*Biologiskt behandlat innebär att utsädet har behandlats med hjälp av naturliga mikroorganismer (Cedemon) eller värmebehandling (ThermoSeed) för att erhålla ökad motståndskraft mot skadegörare.*

**Mål:** Att fortsätta utveckla biologisk behandling av utsäde i syfte att minska användningen av kemisk behandling.

**Utfall:** Andelen obehandlat och biologiskt behandlat utsäde var 42 % 2014 (50 % år 2013, 61 % år 2012, 68 % år 2011, 63 % år 2010).



**Kommentar:** Numera avgör så kallade skjutkraftstester av utsädet optimal betningsmetod för respektive parti av vårkorn, havre och vårvede. Skjutkraftstestet ger en uppskattning av fältuppkomsten närmare verkliga förhållanden under vårbruket.

Årsvariationen och den utökade kvalitetsuppföljningen har resulterat i en minskning av Cedemon- respektive Cerallbehandling av utsädet. Kvantiteten ThermoSeed-behandlat utsäde har ökat till följd av en ökad kapacitet i och med att Lantmännen från och med hösten 2014 har två anläggningar, en i Skara och en i Eslöv. Under 2015 kommer båda anläggningarna att nyttjas under hela året, vilket sannolikt leder till en ökning av andelen ThermoSeed-behandlat utsäde.

## Andel ekologiskt utsäde

**Definition:** (försäljning ekologiskt utsäde, ton/Total försäljning av utsäde, ton • 100 = % ekologiskt utsäde)

**Utfall:**

	2014	2013	2012	2011	2010
Andel	9,2 %	8,1 %	7,6 %	7,3 %	6,5 %

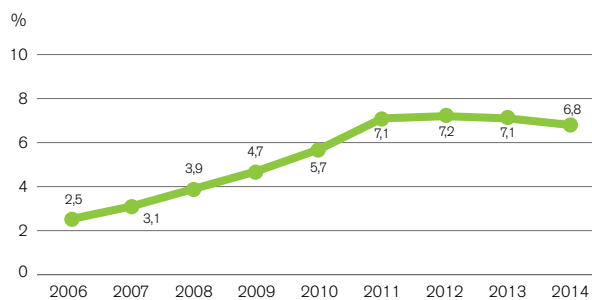
**Kommentar:** Försäljningen av ekologiskt utsäde ökar, till viss del drivet av en ökad efterfrågan från konsumentledet mot ekologiska produkter. Lantmännen har också en anpassad sortportfölj till ekologisk odling och de odlingsförhållanden som råder. Vi har även som enda leverantör möjlighet att effektivt sanera utsädesburen smitta med den för ekologisk odling godkända ThermoSeed-tekniken.

## Andel ekologiskt foder

**Definition:** (försäljning av ekologiskt foder ton/total, försäljning av foder ton) • 100 = % eko-foder.

**Utfall:** 6,8 % 2014 (7,1 %).

### Ekologiskt foder



**Kommentarer:** Lantmännen har fortsatt en hög marknadsandel av ekologiskt foder. Liksom inom den konventionella produktionen har andelen koncentrat ökat, bland annat som en följd av den goda spannmålsskörden, varför volymutvecklingen inte speglar marknadsutvecklingen.

## Lagefterlevnad

**Monetärt värde av betydande böter samt totalt antal icke-monetära sanktioner till följd av brott mot miljölagstiftning och bestämmelser (G4-EN29)**

**Definition enligt GRI:** G4-EN29

**Utfall:** Inga betydande böter eller icke-monetära sanktioner under 2014.

## Transporter

**Väsentlig miljöpåverkan från transport av produkter och andra varor, samt personal (G4-EN30)**

**Definition enligt GRI:** G4-EN30

Lantmännens avgränsning är köpta godstransporter, tjänsteresor redovisas ej.

**Redovisning och utfall:** Inom Lantmännens olika affärsområden bedrivs ett arbete för att effektivisera och godstransporterna och övergå till miljöanpassade bränslen, i samarbete med transportörer och kunder. Trenden mot centralisering med färre anläggningar innebär ökade transporter vilket är en utmaning ur miljösynpunkt.

För utfall av koldioxidutsläpp från transporter se indikatorn "Koldioxidutsläpp totalt, per förädlingsvärde och per omsättning, tusen ton per MSEK omsättning och förädlingsvärde" (ovan).

Då arbetet med transporter främst bedrivs lokalt i olika delar av verksamheten saknas fullständiga data. Redovisade transportutsläpp på koncernnivå bygger till delvis på extrapolering och schablonberäkning.



# Arbetsförhållanden och arbetsvillkor

## Hälsa och säkerhet

### Omfattning och typ av arbetsrelaterade skador, olyckor samt sjukfrånvaro (G4-LA6)

Definition enligt GRI: G4-LA6

Redovisning och utfall:

### Sjukfrånvaro, totalt i koncernen

#### Sjukfrånvaro (% av ordinarie arbetstid)

%	2014	2013	2012	2011
Koncern, totalt	3,8	3,7	3,8	3,7
Division Lantbruk	2,8	3,1	2,3	2,6
Division Maskin	3,1	3,2	3,1	2,9
Division Livsmedel	4,6	4,5	4,6	4,5
Division Energi	1,9	2,5	2,3	1,5
Fastigheter	1,9	0,4	0,3	

#### Sjukfrånvaro (% av ordinarie arbetstid)

% av total arbetstid	2014	2013	2012	2011
Kvinnor	4,9	4,7	4,7	4,7
Män	3,3	3,4	3,5	3,3
Total	3,8	3,7	3,8	3,7

### Olycksfall och tillbud

#### Avgränsning:

**Målgrupp olycksfall:** Den totala arbetsstyrkan inom varje division och land samt oberoende entreprenörer som arbetar på arbetsplatsen vars organisation är ansvarig för den generella arbetsmiljön och säkerheten.

**Målgrupp tillbud:** Den totala arbetsstyrkan inom varje division och land.

#### Utfall:

##### Olycksfall och tillbud

	2014	2013	2012	2011	2010
Antal dödsfall på grund av olycka i arbetet	0	0	0	0	0
Antal olycksfall <sup>1</sup>	228	262	327	313	326
Olycksfallsfrekvens <sup>2</sup>	16,8	17,6	20,2	24,4	22,0
Antal inrapporterade tillbud <sup>3</sup>	2 900	2 488	1 555	915	1 005
Antal tillbud per olycksfall (med frånvaro)	12,7	9,5	4,8	2,9	3,1

<sup>1</sup> Arbetsrelaterad olycka som resulterar i minst en dags frånvaro efter att olycksfallet inträffat. Färdolycksfall (till och från arbetet) ingår ej.

<sup>2</sup> Olycksfallsfrekvensen definieras som antal olyckor per miljoner arbetstimmar (faktiskt arbetade timmar).

<sup>3</sup> Tillbud definieras som oönskad händelse som hade kunnat leda till ohälsa eller olycksfall.

**Kommentar:** Antalet rapporterade olyckor med frånvaro under 2014 var 228 stycken, vilket är en minskning med cirka 13 % jämfört med 2013. Den vanligast förekommande olyckstypen är fallolyckor. Resultatet visar en positiv utveckling och ska även ses mot bakgrund av de insatser som genomförts under året avseende utbildningar, riskbedömningar, samt ett fungerande arbetsmiljönätverk/processteam. Lantmännens olycksfallsfrekvens är nu 16,8 (17,6) vilket kan jämföras med svensk branschstatistik för t.ex. kategori Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillverkning med olycksfallsfrekvens 27 (2012).

Lantmännens målsättning är lägst 10 rapporterade tillbud per olycka. Under 2014 ökade tillbudsrapporteringen med cirka 16 %, från 2 488 år 2013 till 2 900 stycken. Det motsvarar 12,7 (9,5) rapporterade tillbud per olycka, och är mycket positivt i arbetet med att förebygga olyckor.

Det är dock fortsatt ojämnt fördelat i verksamheten avseende antalet rapporterade tillbud. Generellt gäller att där stort fokus läggs på riskobservationer, tillbudsrapportering och systematiskt arbetsmiljöarbete finns också stort fokus på förbättringar. Den vanligaste kategorin av tillbud är enligt Lantmännens kategori Typ 2: Tillbudet antas bero på utrustning, anordning, maskin, produkt, material, underhåll eller maskin.

## Hälsoscreening

**Definition & avgränsning:** Medarbetare i Lantmännens svenska verksamhet erbjuds att regelbundet göra en så kallad Hälsoscreening. Resultatet från Hälsoscreeningen ger underlag för att utveckla Lantmännens strategiska och målinriktade hälso- och arbetsmiljöarbete. Resultatet är även medarbetarens underlag för en personlig målsättning för sin egen hälsa och välbefinnande.

**Balansbarometern** är ett index som baseras på välbefinnande, relationer, återhämtning, sömn, ork, livsglädje och stress. Balansbarometern visar andel medarbetare som bedömer sin hälsa som mycket god/utmärkt eller god med möjlighet till förbättring, vid enkätens genomförande.

**Sundhetstrappan** baseras på levnadsvanor avseende fysisk aktivitet, matvanor, stress, tobak och alkohol. Sundhetstrappan visar andel medarbetare som uppfattar att hennes/hans levnadsvanor skapar mycket goda/utmärkta förutsättningar att hålla sig frisk i framtiden eller om det finns en ökad risk för ohälsa och sjukdom.

**Målgrupp:** Under 2013 och 2014 har 2 732 medarbetare i Lantmännens svenska verksamhet svarat på enkäten. Inom en treårsperiod erbjuds alla medarbetare i den svenska verksamheten att göra enkäten minst en gång.

**Resultat** (enligt senaste genomförd hälsoscreening):

Enkätundersökningens svarsfrekvens var 81 %.

Enligt **Balansbarometern** upplevde 28 % av de medarbetare som svarade på enkäterna under 2013-2014 sin hälsa som utmärkt. 62 % upplevde sin hälsa som god men med möjlighet till förbättring och 10 % av medarbetarna har behov av att förbättra sin hälsa.

Enligt **Sundhetstrappan** upplevde 30 % av de medarbetare som svarade på enkäten 2013-2014 sina levnadsvanor som utmärkta och att det finns förutsättningar att hålla sig frisk i framtiden. 42 % av de som svarade upplevde sina levnadsvanor som goda men med möjlighet till förbättring och 28 % av medarbetarna har behov av att ändra sina levnadsvanor.

Olika aktiviteter inom hälsoområdet genomförs såväl organisatoriskt som på individnivå för att medarbetarna ska behålla och stärka sin hälsa.

2013 bytte Lantmännen modell för enkätundersökning. Resultaten från enkätundersökningarna 2013 och 2014 är därför inte jämförbara med resultatet från tidigare Hälsoscreeningar.

## Kompetensutveckling

### Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling (G4-LA11)

**Definition enligt GRI:** G4-LA11

Varje chef inom Lantmännen ska ha medarbetarsamtal med sina medarbetare minst en gång om året. Detta berör samtliga medarbetare i koncernen och följs upp i medarbetarundersökningen Insikt.

**Utfall:** Undersökningen som genomfördes 2013<sup>1</sup> visar att 76 % (2011: 75 %) av medarbetarna har haft medarbetarsamtal. Merparten av dessa är nöjda med kvalitén på samtalen, dock kommer detta fortsatt vara ett prioriterat utvecklingsområde.

<sup>1</sup> *Insiktmätningen genomförs vartannat år, senaste resultat är från 2013.*

## Mångfald och jämlikhet

### Sammansättning av styrelse och ledning samt fördelning av anställda avseende kön, åldersgrupp, minoritetsgrupptillhörighet och andra mångfaldsindikatorer (G4-LA12)

**Definition enligt GRI:** G4-LA12

Lantmännen redovisar här könsfördelning för styrelse och ledningsgrupper. För mer information om sammansättning av personalstyrka avseende köns- och ålderfördelning, se Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning sid 32-34. Lantmännen redovisar inte sammansättning utifrån minoritetsgrupptillhörighet eller andra mångfaldsindikatorer.

**Utfall:**

	Kvinnor	Män	Andel kvinnor
Koncernstyrelsen	3	11	21 %
Koncernledningen	2	8	20 %
Division Lantbruk	4	5	44 %
Division Energi	1	7	12 %
Division Maskin	2	11	15 %
Lantmännen Cerealia	2	3	40 %
Lantmännen Unibake	0	7	0 %
Lantmännen Doggy	3	5	38 %
Lantmännen Fastigheter	0	6	0 %

# Mänskliga rättigheter

## Utbildning

### Utbildning av medarbetare i frågor rörande mänskliga rättigheter (totalt antal timmar samt andel utbildade medarbetare) (G4-HR2)

**Definition enligt GRI:** G4-HR2

Lantmännen redovisar andel medarbetare som genomfört e-utbildning i Uppförandekoden. Vår Uppförandekod innehåller övergripande riktlinjer för ansvarsfullt företagande. Arbetsmiljö och sociala villkor, inklusive föreningsfrihet, arbetstid, löner, tvångsarbete, barnarbete, diskriminering och förtryck, ingår som ett av fem områden. Alla medarbetare ska utbildas i uppförandekoden. E-utbildningen finns tillgänglig på sju språk och innehåller övningar som speglar tänkbara dilemman och situationer.

**Mål:** Alla nyanställda inom Lantmännen ska genomföra e-utbildningen i vår uppförandekod inom 3 månader efter anställning.

**Utfall:** 78 % av anställda har genomfört utbildningen i Lantmännens uppförandekod. (80 % år 2013, 88 % år 2012, 93 % 2011, 83 % 2010).

**Kommentar:** Under året har andelen som genomfört utbildningen minskat något.

## Icke-diskriminering

### Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder (G4-HR3)

**Definition enligt GRI:** G4-HR3

**Resultat:** Inga fall av diskriminering har rapporterats.

## Riskbedömning

### Antal och andel verksamheter som har bedömts eller granskats avseende mänskliga rättigheter (G4-HR9)

**Definition enligt GRI:** G4-HR9

Lantmännen gör övergripande riskbedömningar för samtliga av koncernens verksamheter. Riskbedömningen görs utifrån tillgängliga och oberoende internationella riskindex på området (se referenser<sup>1</sup> nedan),

och uppdateras årligen. Enligt dessa oberoende internationella riskindex har Ryssland, Ukraina samt Lettland identifierats som högriskländer vad gäller mänskliga rättigheter. Vi har en del av vår livsmedelsverksamhet i dessa länder, men har inte några indikationer på problem eller brott mot uppförandekoden vad gäller mänskliga rättigheter.

Regelbunden uppföljning av arbetsmiljöarbetet sker sedan 2009 i samtliga verksamheter. Det genomförs årligen drygt 50 skadeförebyggande besiktningar på plats på Lantmännens produktionsanläggningar, främst med fokus på finansiella risker men även med fokus arbetsmiljö.

Sedan 2012 finns en så kallad whistle-blower-funktion i de svenska verksamheterna samt i övriga Norden och UK. Det innebär att medarbetare på ett anonymt och tryggt sätt kan rapportera om förhållanden i verksamhetens som strider på lagar, regler och riktlinjer enligt vår uppförandekod. Under 2014 påbörjades implementeringen av ett webbaserat verktyg som innebär att alla anställda i alla länder kan anonymt rapportera ett whistleblowing-ärende. Verktöget kan användas från och med januari 2015.

#### <sup>1</sup> Referenser

*Global Freedom of Association Score, Freedom house. These scores in turn are determined by the sum of the scores for three subindicators:*

- 1) *Freedom of assembly, demonstration, and open public discussion;*
- 2) *Freedom for nongovernmental organizations;*
- 3) *The right of trade unions to exist independent of the state and the existence of effective collective bargaining.*

<http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world>

*Maplecroft, Child labour Index*

*An index guided by relevant ILO conventions on child labour to enable companies to identify and evaluate risks relating to child labour within their supply chains, operations and distribution networks. Maplecroft also recognises the vulnerability of 15-18 year olds whose work is illegal under international law if it is hazardous to health and well-being and captures this within this index if the datasets are available.*

<http://maplecroft.com/about/news/child-labour-index.html>

[www.maplecroft.com](http://www.maplecroft.com)

*The countries are categorized based on different aspects such as the Human Rights Risk Index, Human Rights Complicity Risk Index, Human Security Risk Index, Labour Rights and Protection and Risk Index Civil Liberties Risk Index. The assignment has since been compared with the Transparency International index of country risk for corruption and a country categorization from FTSE4Good IBEX Index [www.ftse.com](http://www.ftse.com) concerning the risk of human rights.*

# Samhälle

## Antikorrupktion

### Antal och andel affärsenheter som analyserats avseende risk för korrupktion (G4-SO3)

Definition enligt GRI: G4-SO3

Affärsetik ingår som ett område i Lantmännens uppförandekod. Vi genomför årligen övergripande riskbedömningar utifrån tillgängliga och oberoende internationella riskindex.

**Redovisning:** En övergripande riskscreening har genomförts för Lantmännens verksamhet under året. Resultatet rapporterades till Lantmännens koncernledning och koncernstyrelse. Framöver ska riskanalys avseende affärsetik göras av samtliga affärsområden, och följas upp årligen i samband med business review.

Utifrån den övergripande riskscreeningen av Lantmännens verksamhet ligger tyngdpunkten av verksamheten i länder och branscher med relativt låga risker. Vi har dock livsmedelsverksamhet i Ryssland och Ukraina som, enligt riskindex, identifierats som högriskländer vad gäller korrupktion.

Förebyggande arbete genom uppförandekodsutbildning, riktad information och utbildning inom konkurrensrätt har genomförts. Systematisk uppföljning av efterlevnad av Anti-korrupktionspolicy genomförs årligen genom att bolagen besvarar ett antal frågor. 33 av 35 tillfrågade bolag besvarade dessa frågor avseende år 2014. Arbetet med riskhantering och styrning beskrivs ytterligare på sidorna 26-30 i Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning 2014.

#### Referens

*Transparency international worldwide corruption perceptions ranking of countries.*

<http://www.transparency.org/research/cpi/overview>

### Kommunikation och utbildning i policier avseende anti-korrupktion (G4-SO4)

Definition enligt GRI: G4-SO4

**Resultat:** 78 % (80 % år 2013) av anställda har genomfört utbildningen i Lantmännens uppförandekod.

Uppförandekoden innehåller övergripande riktlinjer för ansvarsfullt företagande. Affärsetik, inklusive anti-korrupktion, ingår som ett av fem områden. Utbildningen finns tillgänglig på sju språk.

I augusti år 2012 antog Lantmännens koncernstyrelse dessutom en koncernövergripande anti-korrupktions policy. Policyn är under implementering i affärsverksamheten. Utbildningsinsatser genomförs löpande med fokus på särskilt utsatta befattning och länder samt nyckelpersoner. Avseende 2014 har 57 % av bolagen angett att de har "identified and trained such employees that are in need of training in order to prevent corruption".

Lantmännens leverantörsuppförandekod kommuniceras till samtliga leverantörer och inkluderas i alla avtal.

### Korrupktionsincidenter och viktiga åtgärder (G4-SO5)

Definition enligt GRI: G4-SO5

**Resultat:** Enstaka fall har identifierats och hanterats inom ramen för den operativa verksamheten.

## Lagefterlevnad

### Betydande böter och antal icke-monetära sanktioner för brott mot gällande lagar och bestämmelser (G4-SO8)

Definition enligt GRI: G4-SO8

**Resultat:** Under 2014 har Lantmännen inte bötesbelagts med betydande belopp.



## Hälsosamma prisvärda livsmedel

### Program och aktiviteter för att främja en hälsosam livsstil (FP4)

Definition enligt GRI: FP4

**Redovisning:** Lantmännens gröna grodd på förpackningen är en garant för Bra mat. Vi vill bidra till en mer hållbar livsmedelskonsumtion dels genom utveckling av produkter och sortiment, dels genom att sprida kunskap och inspiration.

Inriktningen är livsmedel som främjar en god hälsa och välbefinnande.

Vi bedriver bland annat forskning i framkant\* inom bland annat kostvanors, kolhydraters och fibrers hälsoeffekter. Med verksamhet i hela kedjan har vi också unika förutsättningar till spårbarhet, vilket möjliggör utökad produktinformation till konsumenten och särskilt rena och kvalitetssäkrade livsmedel för exempelvis medicinska ändamål.

Vi bidrar också till ökad kunskap och mer medvetna konsumenter, genom att på olika sätt sprida information om kost, hälsa och miljö.

Några exempel på vad vårt arbete resulterat i hittills är:

- Gooh – färdigmat i framkant
- 100% Ren havre
- Axa Sports Club
- Inspirationskampanjer för konsumenter – Restdating, Pizzamodellen, Matsvinnskampanjen med flera

Mer information om detta finns på [lantmannen.se/ansvar](http://lantmannen.se/ansvar)

\* *Lantmännen satsar totalt cirka 300 MSEK per år på forskning och utveckling. Hälsa och livsmedel är ett prioriterat område. Läs mer om olika forskningsområden och projekt på [www.lantmannen.se/omlantmannen](http://www.lantmannen.se/omlantmannen)*





# Produktansvar

## Kunders och konsumenters hälsa och säkerhet

**Andel produktionsvolym som tillverkats i anläggningar certifierade för livsmedelssäkerhet (FP5)**

**Definition enligt GRI:** FP5

**Utfall:** Samtliga av Lantmännens livsmedelsproducerande anläggningar är certifierade enligt internationell standard för livsmedelssäkerhet, såsom ISO 22000 eller BRC, och granskas av oberoende tredje part.

**Typ av produktinformation som krävs, samt andel av produkter som berörs (G4-PR3)**

**Definition:** G4-PR3 definieras av GRI.

**Redovisning:** Information om näringsinnehåll och ingående ingredienser finns på Lantmännens samtliga livsmedels- och foderprodukter, information om råvarornas ursprung finns på en del av produkterna. För flera livsmedelsprodukter finns klimatdeklarationer framtagna. På samtliga konsumentförpackningar finns information om källsortering av förpackningen.

## Produktinformation

**Policy och rutiner avseende information till konsument om ingredienser och näringsvärden etc, utöver lagstiftade krav (FP8)**

**Definition enligt GRI:** FP8

**Redovisning:** All marknadsföring av Lantmännens produkter ska vara korrekt och följa gällande lagstiftning och andra riktlinjer. Lantmännens Nutritionspolicy och Riktlinjer för tillsatser och vissa ingredienser är styrande dokument. Mervärden i form av hälsofrämjande egenskaper eller miljömässiga fördelar kommuniceras endast när dessa är väldokumenterade och vetenskapligt belagda.

## Lagefterlevnad

**Betydande böter för brott mot gällande lagar och regler avseende produkter och tjänster (G4-PR9)**

**Definition enligt GRI:** G4-PR9

**Resultat:** Under 2014 har Lantmännen inte bötesbelagts med betydande belopp.



## Bra mat från Lantmännen

Vår gröna grodd på förpackningen står för ansvarsfullt producerad mat. Mat som vi anstränger oss för att ta fram på ett hållbart sätt, från jord till bord.

Läs mer om bra mat på [www.lantmannen.se](http://www.lantmannen.se)

Följ oss även på [facebook.com/jordtillbord](https://facebook.com/jordtillbord) och [twitter.com/lantmannen](https://twitter.com/lantmannen)  
Se lediga jobb på: [lantmannen.se/jobb](http://lantmannen.se/jobb) eller [facebook.com/lantmannencareer](https://facebook.com/lantmannencareer)



Lantmännen

